

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทัศนคติของประชากรชาวเชียงใหม่ ในเขตอำเภอเมือง ที่มีต่อการใช้บริการการแพทย์ทางเลือก โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 240 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างผู้รู้จักและเคยรับบริการการแพทย์ทางเลือก ซึ่งข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และจำแนกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน สื่อที่ทำให้รู้จักการแพทย์ทางเลือก และปัญหาทางสุขภาพ (ตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 7)

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 8 ถึง ตารางที่ 14)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 15 ถึง 21)

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 22 ถึง 29)

ส่วนที่ 5 ความรู้ความเข้าใจ ความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (ตารางที่ 30 ถึง 50)

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการแพทย์ทางเลือก (ตารางที่ 51)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	152	63
ชาย	88	37
รวม	240	100

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 63 เพศชายร้อยละ 37

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 25 ปี	45	19
26 – 35 ปี	122	51
36- 45 ปี	29	11
46- 55 ปี	35	15
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	9	4
รวม	240	100

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 18 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 19 อายุระหว่าง 46 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 และส่วนน้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	1	1
มัธยมศึกษา	40	17
อนุปริญญา	23	10
ปริญญาตรี	118	49
สูงกว่าปริญญาตรี	58	23
รวม	240	100

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 49 รองลงมาได้แก่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 23 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 17 และส่วนน้อยที่สุดคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 1

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	37	15
ธุรกิจส่วนตัว	38	16
รัฐวิสาหกิจ	5	2
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	96	40
แม่บ้าน	3	1
ลูกจ้างทั่วไป	34	14
อื่นๆ ได้แก่ นักศึกษา	27	12
รวม	240	100

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 40 รองลงมาได้แก่ อาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 16 อาชีพข้าราชการ ร้อยละ 15 และส่วนน้อยที่สุดคือ อาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 1

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	82	34
10,001 – 20,000 บาท	82	34
20,001 – 30,000 บาท	41	17
30,001 – 40,000 บาท	19	8
40,000 บาทขึ้นไป	16	7
รวม	240	100

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งเท่ากับจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมา มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 17 รายได้ และส่วนน้อยที่สุดคือรายได้ 40,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 7

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสื่อที่ทำให้รู้จักการแพทย์ทางเลือก

สื่อที่ทำให้รู้จักการแพทย์ทางเลือก	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์	136	57
โทรทัศน์ วิทยุ	62	26
อินเทอร์เน็ต	45	10
แพทย์หรือผู้มีใบประกอบโรคศิลป์ แนะนำ	60	25
เพื่อน ญาติ	159	66
อื่นๆ ได้แก่ผ่านไปเห็น	4	2

หมายเหตุ สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 240 คน

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้จักการแพทย์ทางเลือกจากเพื่อนหรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมาคือจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ ร้อยละ 57 จากโทรทัศน์ วิทยุ ร้อยละ 26 และส่วนน้อยที่สุดคือ รู้จักจากแหล่งอื่นๆ ได้แก่ผ่านไปเห็น ร้อยละ 4

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัญหาสุขภาพ

ปัญหาสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เครียด	117	19
ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยบ่นๆ	166	69
เบาหวาน	4	2
โรคหัวใจ	5	2
โรคความดันโลหิตสูง	16	7
โรคอ้วน	14	6
โรคกระเพาะอาหาร	59	25
โรคภูมิแพ้	61	25
อื่นๆ ได้แก่ปวดข้อ หอบหืด	20	8

หมายเหตุ สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 240 คน

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว คือปวดศีรษะ ปวดเมื่อยบ่นๆ ร้อยละ 69 รองลงมา ได้แก่ โรคกระเพาะอาหารและภูมิแพ้ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 25 โรคเครียด ร้อยละ 19 และน้อยที่สุดคือ เป็นโรคเบาหวานและโรคหัวใจมีร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 2

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ ทางเลือกและการบริการที่มีต่อปัจจัย ด้านผลิตภัณฑ์	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆ สามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่า การแพทย์แผนปัจจุบัน	48	20	58	24	134	56	240	100
2. การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆ ให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับ การรักษาทางร่างกาย	221	92	2	1	17	7	240	100
3. การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆ มีความปลอดภัยสูงเมื่อเทียบกับ การแพทย์แผนปัจจุบัน	70	29	52	22	118	49	240	100
4. การแพทย์แผนปัจจุบันมีความ ยุ่งยากในการรับการรักษามากกว่า การบริการการแพทย์ทางเลือก	74	31	97	40	69	29	240	100
5. การบริการการแพทย์ทางเลือกมี มากมายหลากหลายรูปแบบ	202	84	12	5	26	11	240	100
6. บริการการแพทย์ทางเลือกบาง ชนิดก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อ ร่างกายได้	136	57	20	8	84	35	240	100

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ทางเลือกและการบริการของ
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลิตภัณฑ์การแพทย์ทางเลือกและการบริการมีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆสามารถบำบัด
รักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคิดว่าการแพทย์ทางเลือกใน
แขนงต่างๆไม่สามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 24 และคิดว่า

การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน คิดเป็น ร้อยละ 20

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเข้าใจว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆให้คุณค่า ในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 92 ไม่แน่ใจร้อยละ 7 และไม่เชื่อว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย ร้อยละ 1

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่แน่ใจว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆมีความปลอดภัยสูงเมื่อเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาคิดว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆมีความปลอดภัยสูงเมื่อเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ร้อยละ 29 และไม่เชื่อว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆมีความปลอดภัยสูงเมื่อเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ร้อยละ 22

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใจว่าการแพทย์แผนปัจจุบันไม่มีความยุ่งยากในการรักษา เมื่อเทียบกับการบริการการแพทย์ทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาเข้าใจว่าการแพทย์แผนปัจจุบันมีความยุ่งยากในการรักษาเมื่อเทียบกับการบริการการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 31 และไม่แน่ใจว่าการแพทย์แผนปัจจุบันมีความยุ่งยากในการรักษาเมื่อเทียบกับการบริการการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 29

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใจว่า การบริการการแพทย์ทางเลือกมีมากมายหลากหลายรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมาคือไม่แน่ใจ ร้อยละ 11 และไม่คิดว่าการบริการการแพทย์ทางเลือกมีมากมายหลากหลายรูปแบบ ร้อยละ 5

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใจว่าบริการการแพทย์ทางเลือกบางชนิดก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อร่างกายได้ คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคือไม่แน่ใจ ร้อยละ 35 และไม่คิดว่าบริการการแพทย์ทางเลือกบางชนิดก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อร่างกายได้ ร้อยละ 8

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านราคา

ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ ทางเลือกและการบริการ ที่มีต่อปัจจัย ด้านราคา	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การบริการการแพทย์ทางเลือกมี อัตราค่าบริการเหมาะสมเมื่อเทียบกับ ผลที่ได้รับ	86	36	45	19	109	45	240	100
2. การแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่าย ต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน	71	30	43	18	126	52	240	100
3. การแพทย์ทางเลือกบางอย่าง สามารถเบิกค่ามารับบริการจาก ระบบประกันสุขภาพได้	59	25	54	23	127	52	240	100

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการแพทย์
ทางเลือกและการบริการจำแนกตามปัจจัยด้านราคามีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่า การบริการการแพทย์ทางเลือกมีอัตราค่าบริการ
เหมาะสมเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาเข้าใจว่าอัตราค่าบริการเหมาะสมเมื่อ
เทียบกับผลที่ได้รับ ร้อยละ 36 และไม่คิดว่าอัตราค่าบริการเหมาะสมเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ ร้อยละ
19

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์
แผนปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาคิดว่าการแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์
แผนปัจจุบัน ร้อยละ 30 และไม่คิดว่าการแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน
ร้อยละ 18

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการแพทย์ทางเลือกบางอย่างสามารถเบิกค่ามา
รับบริการจากระบบประกันสุขภาพได้ คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาคิดว่าการแพทย์ทางเลือกบาง
อย่างสามารถเบิกค่ามารับบริการจากระบบประกันสุขภาพได้ ร้อยละ 25 และไม่คิดว่าการแพทย์
ทางเลือกบางอย่างสามารถเบิกค่ามารับบริการจากระบบประกันสุขภาพได้ ร้อยละ 23

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านช่องทางการให้บริการ

ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ ทางเลือกและการบริการที่มีต่อปัจจัย ด้านช่องทางการให้บริการ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัจจุบันมีการให้บริการการแพทย์ ทางเลือกทั้งจากโรงพยาบาล ของ รัฐ หรือ โรงพยาบาลเอกชน	169	70	10	5	61	25	240	100
2. มีการให้บริการการแพทย์ทางเลือก จากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ ให้บริการอื่นๆทั่วไป	172	72	9	4	59	24	240	100
3. สถานที่ให้บริการการแพทย์ ทางเลือกมักตั้งอยู่ในสถานที่ที่ สามารถเดินทางไปมาได้ โดยสะดวก	151	63	21	9	68	28	240	100
4. การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการ ให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการ นวด	198	83	11	5	31	12	240	100

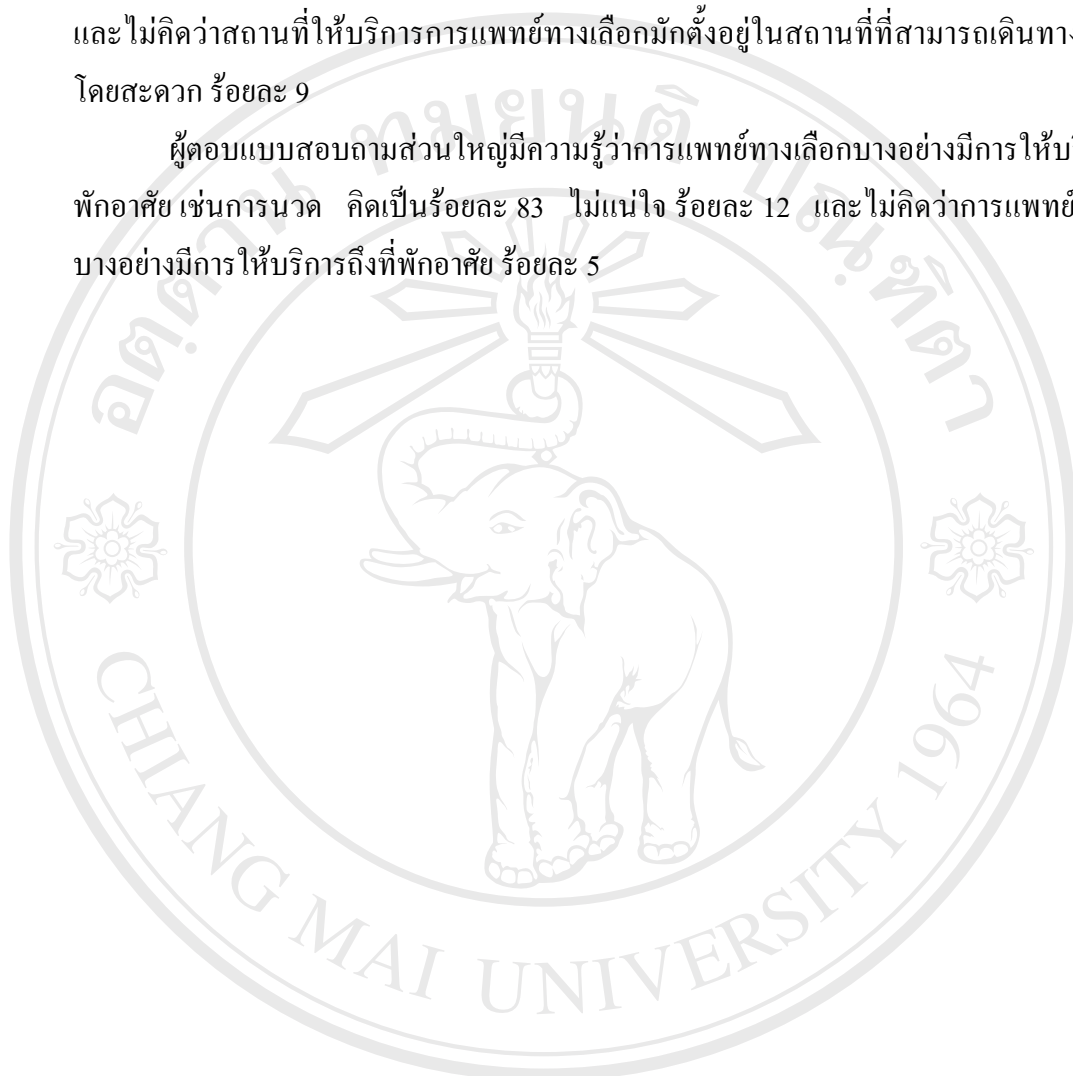
จากตารางที่ 10 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ทางเลือกและการบริการ
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านช่องทางการให้บริการของการแพทย์ทางเลือกและการ
บริการมีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ว่า ปัจจุบันมีการให้บริการการแพทย์ทางเลือกทั้ง
จากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลเอกชนคิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาคือไม่แน่ใจ ร้อยละ 25
และไม่คิดว่ามีบริการการแพทย์ทางเลือกทั้งจากโรงพยาบาลของรัฐหรือ โรงพยาบาลเอกชน
ร้อยละ 5

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ว่ามีบริการการแพทย์ทางเลือกจากสถานออก
กำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรมหรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมา
คือไม่แน่ใจ ร้อยละ 24 และไม่คิดว่ามีบริการการแพทย์ทางเลือกจากสถานออกกำลังกาย
(Fitness) สถานปฏิบัติธรรมหรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป ร้อยละ 4

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้โดยสะดวก คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาคือไม่แน่ใจร้อยละ 28 และไม่คิดว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้โดยสะดวก ร้อยละ 9

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการนวด คิดเป็นร้อยละ 83 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 12 และไม่คิดว่าการแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย ร้อยละ 5

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

ความรู้ความเข้าใจในการแพทย์ทางเลือก และการบริการที่มีต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ	99	41	65	27	76	32	240	100
2. มีการให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ	112	47	59	25	69	28	240	100
3. สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก	102	42	35	15	103	43	240	100
4. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม	170	71	12	5	58	24	240	100

จากตารางที่ 11 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในการแพทย์ทางเลือกและการบริการของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดของการแพทย์ทางเลือกและการบริการมีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า บริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 32 และไม่คิดว่าการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 27

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า บริการการแพทย์ทางเลือกมีการให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์การแพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาคือไม่แน่ใจ ร้อยละ 28 และไม่คิดว่าบริการการแพทย์ทางเลือกมีการให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 27

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความไม่แน่ใจในความรู้ความเข้าใจว่าสถานที่ให้บริการแพทย์ทางเลือกมักมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 43 ในขณะที่มีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 42 มีความรู้ความเข้าใจว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักมีส่วนร่วมใน

การมารับบริการสำหรับสมาชิก และไม่คิดว่าบริการการแพทย์ทางเลือกมีส่วนลดในการมารับ
บริการสำหรับสมาชิก ร้อยละ 15

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าบริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้ง
สมาชิก ชมรม คิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 24 และไม่คิดว่าบริการการแพทย์
ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม ร้อยละ 5

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านบุคลากร

ความรู้ความเข้าใจในการแพทย์ทางเลือก และการบริการที่มีต่อปัจจัยด้านบุคลากร	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบอนุญาตหรือใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ	107	71	35	5	98	24	240	100
2. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง	132	55	26	11	82	34	240	100
3. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้	101	42	33	14	106	44	240	100

จากตารางที่ 12 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจการแพทย์ทางเลือกและการบริการของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านบุคลากรของการแพทย์ทางเลือกและการบริการมีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบอนุญาตหรือใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ คิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมา ไม่แน่ใจ ร้อยละ 24 และไม่คิดว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบอนุญาตหรือใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ ร้อยละ 5

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทางคิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 34 และไม่คิดว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง คิดเป็นร้อยละ 11

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้ คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเข้าใจว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้ คิดเป็นร้อยละ 42 และไม่คิดว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้ คิดเป็นร้อยละ 14

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ

ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ทางเลือกและ การบริการที่มีต่อปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอ ลักษณะทางกายภาพ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ ทันสมัย	84	35	53	22	103	43	240	100
2. สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีบรรยากาศดี สะอาด ตกแต่งเรียบร้อย สวยงาม	164	68	29	12	47	20	240	100
3. สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ	188	78	16	7	36	15	240	100

จากตารางที่ 13 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในการแพทย์ทางเลือกและการบริการของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพของการแพทย์ทางเลือกและการบริการมีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาคิดว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ทันสมัย ร้อยละ 35 และไม่คิดว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ ทันสมัย ร้อยละ 22

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่า สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีบรรยากาศดี สะอาด ตกแต่งเรียบร้อยสวยงาม คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมาไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 20 และไม่คิดว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีบรรยากาศดี สะอาด ตกแต่งเรียบร้อยสวยงาม คิดเป็นร้อยละ 12

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่า สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมา ไม่แน่ใจ ร้อยละ 15 และไม่คิดว่าสถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ ร้อยละ 7

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีต่อปัจจัยด้านกระบวนการ

ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ทางเลือก และการบริการที่มีต่อปัจจัยด้านกระบวนการ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ							
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การให้บริการการแพทย์ทางเลือกมี ขั้นตอนกระบวนการที่ซับซ้อน	46	19	107	45	87	36	240	100
2. การบริการการแพทย์ทางเลือกมีการให้ ความรู้ ก่อนและหลังรับบริการ	113	47	34	14	93	39	240	100
3. การบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลา รอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง	88	37	61	25	91	38	240	100
4. การแพทย์ทางเลือกมีการให้บริการที่เท่า เทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย	114	48	36	15	90	37	240	100
5. บริการการแพทย์ทางเลือกบางอย่างต้องมา รับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง และ ต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน	160	67	15	6	65	27	240	100

จากตารางที่ 14 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการแพทย์ทางเลือกและการบริการ ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านกระบวนการของการแพทย์ทางเลือกและการบริการมีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใจว่าการให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีขั้นตอนกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาไม่แน่ใจร้อยละ 36 และคิดว่าบริการการแพทย์ ทางเลือกมีขั้นตอนกระบวนการที่ซับซ้อน ร้อยละ 19

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าการบริการการแพทย์ทางเลือกมีการ ให้ความรู้ก่อนและหลังรับบริการ คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 39 และไม่คิดว่า การบริการการแพทย์ทางเลือกมีการให้ความรู้ก่อนและหลังรับบริการ ร้อยละ 14

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลารอคอย ในการมารับบริการแต่ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38 แต่ก็มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ความเข้าใจว่า การบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37 และไม่คิดว่าบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง ร้อยละ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าการแพทย์ทางเลือกมีการให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 37 และไม่คิดว่าการแพทย์ทางเลือกมีการให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย ร้อยละ 15

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า บริการการแพทย์ทางเลือกบางอย่างต้องมารับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้งและต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาไม่แน่ใจ ร้อยละ 27 และไม่คิดว่าบริการการแพทย์ทางเลือกบางอย่างต้องมารับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้งและต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน ร้อยละ 6

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทัศนคติด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการแปลผลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความพึงพอใจในการบริการการแพทย์ทางเลือกรักษาตามปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปลผล
	พอใจมากที่สุด	พอใจ	เฉยๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจมากที่สุด	อันดับที่	ค่าเฉลี่ย	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ			
1. ความพอใจในความปลอดภัยเมื่อใช้บริการการแพทย์ทางเลือกที่มีมากกว่าการรักษาด้วยยาแผนปัจจุบัน	25 10.4	83 34.6	118 49.2	9 3.8	5 2.1	5	3.48	เฉยๆ
2. ความพึงพอใจในผลที่ได้รับการบริการ	36 15.0	115 47.9	82 34.2	4 1.7	3 1.3	3	3.74	พอใจ
3. ความพอใจในการบริการที่ไม่มี ความยุ่งยากในการรักษาเทียบกับการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน	40 16.7	102 42.5	78 32.5	17 7.1	3 1.3	4	3.66	พอใจ
4. ความพอใจที่การบริการการแพทย์ทางเลือกมีมากมายหลากหลายรูปแบบ	41 17.1	113 47.1	74 30.8	10 4.2	2 0.8	2	3.75	พอใจ
5. ความพอใจที่การแพทย์ทางเลือกสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน	33 13.8	82 34.2	98 40.8	21 8.8	6 2.5	5	3.48	เฉยๆ
6. ความพอใจที่การแพทย์ทางเลือกให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย	77 32.1	124 51.7	34 14.2	2 0.8	3 1.3	1	4.13	พอใจ

จากตารางที่ 15 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลิตภัณฑ์การแพทย์ทางเลือกและการบริการ สามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้มารับบริการมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การที่การแพทย์ทางเลือกให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย รูปแบบการบริการการแพทย์ทางเลือกที่มีมากมายหลากหลาย ผลที่ได้รับจากการบริการ การบริการที่ไม่มีความยุ่งยากในการรักษาเทียบกับการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน แต่มีระดับความพอใจที่ระดับเฉยๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ความพอใจในความปลอดภัยเมื่อใช้บริการการแพทย์ทางเลือกที่มีมากกว่าการรักษาด้วยยาแผนปัจจุบัน และการที่แพทย์ทางเลือกสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการแปลผล ของระดับความพึงพอใจในการบริการ การแพทย์ทางเลือกของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยด้านราคา

ปัจจัยด้านราคา	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปลผล
	พอใจมากที่สุด ร้อยละ	พอใจ ร้อย ละ	เฉยๆ ร้อย ละ	ไม่พอใจ ร้อย ละ	ไม่พอใจมากที่สุด ร้อยละ	อันดับที่	ค่าเฉลี่ย	
1. ความพอใจราคาการให้บริการ เมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ	38 15.8	88 36.7	80 33.3	29 12.1	5 2.1	4	3.52	พอใจ
2. การแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน	40 16.7	82 34.2	93 38.8	22 9.2	3 1.3	3	3.56	พอใจ
3. ความพอใจในระดับราคาที่จ่ายไป	45 18.8	83 34.6	89 37.1	10 8.3	3 1.3	2	3.61	พอใจ
4. ความพอใจที่มีอัตราค่าบริการ หลากหลาย สามารถเลือกจ่ายได้	43 18.8	111 46.3	70 29.2	12 5.0	4 1.7	1	3.74	พอใจ

จากตารางที่16 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อราคาการบริการสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้มารับบริการมีค่าเฉลี่ยระดับความพอใจอยู่ในระดับพอใจโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ การมีอัตราค่าบริการหลากหลายสามารถเลือกจ่ายได้อยู่ในระดับสูง ความพอใจที่มีต่อระดับราคาที่จ่ายไป ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน และความพอใจราคาการให้บริการเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการแปลผลของระดับความพึงพอใจในการบริการ การแพทย์ทางเลือกของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยด้านช่องทางการให้บริการ

ปัจจัยด้านช่องทางการให้บริการ	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปลผล
	พอใจมากที่สุด	พอใจ ร้อย ละ	เฉยๆ ร้อย ละ	ไม่พอใจ ร้อย ละ	ไม่พอใจมากที่สุด ร้อย ละ	อันดับที่	ค่าเฉลี่ย	
1. ความพอใจที่สถานที่ให้บริการ ตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้อย่างสะดวก	61 25.4	113 47.1	57 23.8	7 2.9	2 0.8	2	3.93	พอใจ
2. สามารถรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้ทั้งจากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลเอกชน	62 25.6	115 47.9	52 21.7	7 2.9	4 1.7	2	3.93	พอใจ
3. การรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้จากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป	57 23.8	113 47.1	62 25.8	6 2.5	2 0.8	3	3.90	พอใจ
4. การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการ นวด	77 32.1	102 42.5	55 22.9	3 1.3	3 1.3	1	4.03	พอใจ

จากตารางที่ 17 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อช่องทางการให้บริการสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้มารับบริการมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปน้อย คือ การที่การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัยเช่นการนวด ความพอใจที่สถานที่ให้บริการตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้อย่างสะดวก และสามารถรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้ทั้งจากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลเอกชน การที่สามารถรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้จากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการแปลผลของระดับความพึงพอใจในการบริการ การแพทย์ทางเลือกรของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปลผล
	พอใจมากที่สุด	พอใจ ร้อยละ	เฉยๆ ร้อยละ	ไม่พอใจ ร้อยละ	ไม่พอใจมากที่สุด ร้อยละ	อันดับที่	ค่าเฉลี่ย	
1. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ	26 10.8	82 34.2	119 49.6	11 4.6	2 0.8	5	3.50	พอใจ
2. การให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ	26 10.8	93 38.8	103 42.9	16 6.7	2 0.8	4	3.52	พอใจ
3. การมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก	43 17.9	98 40.8	80 33.3	16 6.7	3 1.3	2	3.68	พอใจ
4. การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ	35 14.6	102 42.5	86 35.8	15 6.3	2 0.8	3	3.64	พอใจ
5. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม	55 22.9	87 36.3	89 37.1	7 2.9	2 0.8	1	3.78	พอใจ

จากตารางที่ 18 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อช่องทางการให้บริการสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้มารับบริการมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปน้อย คือการที่บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม การมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ การให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์การแพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ การให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ และมีการ โฆษณาอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 19 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการแปลผลของระดับความพึงพอใจในการบริการ
การแพทย์ทางเลือกของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยด้านบุคลากร

ปัจจัยด้านบุคลากร	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปลผล
	พอใจมากที่สุด	พอใจ	เฉยๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจมากที่สุด	อันดับที่	ค่าเฉลี่ย	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ			
1. ผู้ให้บริการเป็นผู้มีใบอนุญาต	116 48.3	85 35.4	35 14.6	2 0.8	2 0.8	5	4.23	พอใจ
2. ผู้ให้บริการผ่านการอบรมจากสถาบันที่ให้การรับรอง	116 48.3	89 37.1	28 11.7	5 2.1	2 0.8	2	4.30	พอใจ
3. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความน่าเชื่อถือ สามารถตอบคำถาม ให้คำแนะนำได้	107 44.6	102 42.5	25 10.4	4 1.7	2 0.8	4	4.28	พอใจ
4. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง	116 48.3	86 35.8	34 14.2	2 0.8	2 0.8	3	4.30	พอใจ
5. ความพอใจที่ได้รับบริการที่ดี เอาใจใส่ สม่ำเสมอ สุภาพ	128 53.3	81 33.8	26 10.8	3 1.3	2 0.8	1	4.38	พอใจ

จากตารางที่ 19 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านบุคลากรที่ให้บริการสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปน้อยคือ การที่ได้รับบริการที่ดี บุคลากรมีความเอาใจใส่ สม่ำเสมอ สุภาพ ความพอใจที่ผู้ให้บริการผ่านการอบรมจากสถาบันที่ให้การรับรอง ผู้ให้บริการมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีความน่าเชื่อถือสามารถตอบคำถามให้คำแนะนำได้ และมีความพอใจที่ผู้ให้บริการเป็นผู้มีใบอนุญาตหรือมีใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการแปลผลของระดับความพึงพอใจในการบริการ การแพทย์ทางเลือกของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะ ทางกายภาพ

ปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอ ลักษณะทางกายภาพ	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปล ผล
	พอใจ มาก ที่สุด	พอใจ ร้อยละ	เฉยๆ ร้อยละ	ไม่ พอใจ ร้อยละ	ไม่พอใจ มากที่สุด ร้อยละ	อันดับ ที่	ค่าเฉลี่ย	
1. สถานที่ให้บริการการแพทย์ ทางเลือกมีความทันสมัย	82 34.2	102 42.5	52 21.7	3 1.3	1 0.4	2	4.09	พอใจ
2. สถานที่ให้บริการทำให้เกิด ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อ มารับบริการ	85 35.4	117 48.8	34 14.2	2 0.8	2 0.8	1	4.17	พอใจ
3. สถานที่ให้บริการมีที่จอดรถ สะดวก กว้างขวาง	82 34.2	95 39.6	56 23.3	5 2.1	2 0.8	3	4.04	พอใจ

จากตารางที่ 20 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านกายภาพ ของสถานที่ให้บริการ สามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้มารับบริการมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจจากมากไปน้อย คือ การที่สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบผ่อนคลายเมื่อมารับ บริการ สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความทันสมัยและสถานที่ให้บริการมีที่จอดรถ สะดวก กว้างขวาง

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในการบริการการแพทย์
ทางเลือกของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการ

ปัจจัยด้านกระบวนการ	ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการ							แปล ผล
	พอใจ มาก ที่สุด ร้อยละ	พอใจ ร้อยละ	เฉยๆ ร้อยละ	ไม่ พอใจ ร้อยละ	ไม่ พอใจ มาก ที่สุด ร้อยละ	อันดับ ที่	ค่าเฉลี่ย	
1. ผู้ให้บริการมีจำนวนพอเพียง	82 34.2	99 41.3	51 21.3	7 2.9	1 0.4	1	4.06	พอใจ
2. ความพอใจที่ไม่ต้องใช้เวลารอคอย ในการมารับบริการแต่ละครั้ง	82 34.2	90 37.5	46 19.2	20 8.3	2 0.8	3	3.96	พอใจ
3. การบริการการแพทย์ทางเลือกมี การให้ความรู้ก่อนและหลังรับ บริการ	82 34.2	82 34.2	51 21.3	22 9.2	3 1.3	5	3.91	พอใจ
4. การให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มา รับบริการแต่ละราย	89 37.1	80 33.3	52 21.7	18 7.5	1 0.4	2	3.99	พอใจ
5. การให้บริการมีขั้นตอน กระบวนการที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจ ง่าย	73 30.4	97 40.4	56 23.3	13 5.4	1 0.4	4	3.95	พอใจ
6. ความพอใจที่การบริการการแพทย์ ทางเลือกบางอย่างต้องมารับการ บริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้งและ ต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน	60 25.0	73 30.4	76 31.7	26 10.8	5 2.1	6	3.65	พอใจ

จากตารางที่ 21 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านกระบวนการ
ของการบริการการแพทย์ทางเลือก สามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้มารับบริการมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความ
พึงพอใจจากมากไปน้อย คือการที่ผู้ให้บริการมีจำนวนพอเพียง การให้บริการที่เท่าเทียมกัน ไม่ต้อง
ใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง มีขั้นตอนกระบวนการที่ไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย มีการให้
ความรู้ก่อนและหลังรับบริการ และพอใจที่การแพทย์ทางเลือกบางอย่างต้องมารับการบริการอย่าง
ต่อเนื่องหลายครั้งและต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านพฤติกรรม

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกแยกตามประเภทต่างๆที่เข้ารับบริการ

ประเภทของกลุ่มการให้บริการ แพทย์ทางเลือก	บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ศาสตร์ในกลุ่ม Traditional Medicine เช่น ฝังเข็ม โยคะ อด อาหารเพื่อล้างพิษ	อดอาหารเพื่อล้างพิษ	39	16.2
	ฝังเข็ม	44	18.3
	ไทเก๊ก	45	18.8
	โยคะ	96	40.0
	นวด กดจุด	184	76.7
ศาสตร์ในกลุ่ม Bio- electromagnetic	การใช้แม่เหล็กไฟฟ้า	30	12.5
ศาสตร์ในกลุ่ม Structural and Energetic Therapy	การนวดด้วยน้ำ	65	27.1
ศาสตร์ในกลุ่ม Diet and Nutrition	การล้างพิษ การสวนกาแฟ	25	10.4
	การรักษาโรคด้วยวิตามินปริมาณสูง	35	14.6
	มังสวิรัต	148	61.7
ศาสตร์ในกลุ่ม Body and Mind control	การบำบัดด้วยน้ำหอม ดนตรี	83	34.6
ศาสตร์ในกลุ่ม Bio-treatment	การใช้สมุนไพร	178	74.2

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 240 คนที่รู้จักและเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยไปรับบริการการแพทย์ทางเลือกในกลุ่มของ Traditional Medicine โดยนวดกดจุด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมาคือ การบริการในกลุ่มของ Bio-treatment คือการใช้สมุนไพร ร้อยละ 74.2 การใช้บริการในกลุ่ม Diet and Nutrition คือการรับประทานอาหารมังสวิรัต ร้อยละ 61.7 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยบริการในกลุ่ม Diet and Nutrition ประเภทการบำบัดโดยใช้การล้างพิษ การสวนกาแฟมีร้อยละของการใช้บริการน้อยที่สุด ร้อยละ 10.4

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน และร้อยละของของผู้ใช้บริการการแพทย์ทางเลือก จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	4	1.7
2-3 ครั้งต่อสัปดาห์	19	7.9
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	19	7.9
ใช้ 2-3 สัปดาห์ต่อครั้ง	19	7.9
ใช้เดือนละครั้ง	72	30.0
ใช้ 2-3 เดือนต่อครั้ง	43	17.9
ใช้ปีละครั้ง	35	14.6
อื่นๆ ได้แก่ ตามโอกาส ครั้งเดียว	29	12.1
รวม	240	100.0

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริการการแพทย์ทางเลือกเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาคือ การใช้บริการการแพทย์ทางเลือก 2-3 เดือนต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18 การใช้บริการปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14 และการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกทุกวัน มีจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 2

ตารางที่ 24 แสดงจำนวน และ ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่ที่เคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

สถานที่	จำนวน	ร้อยละ
โรงพยาบาลของรัฐ	84	35.0
โรงพยาบาลเอกชน	42	17.5
คลินิก เช่น คลินิกฝังเข็ม	34	14.2
สถานที่ให้บริการที่มีผู้มีใบประกอบโรคศิลป์แนะนำ	136	56.7
อื่นๆ ได้แก่ ร้านนวดแผนโบราณ สปา สวนสาธารณะ บ้าน ร้านเสริมสวย ร้านนวดทั่วไป	64	26.7

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 240 คนที่รู้จักและเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 24 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไปใช้บริการการแพทย์ทางเลือกจากสถานที่ที่ให้บริการที่มีผู้มีใบประกอบโรคศิลป์แนะนำ เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมาคือใช้บริการที่โรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 35 ใช้บริการตามสถานที่อื่นๆ เช่น ร้านนวดแผนโบราณ สปา สวนสาธารณะ บ้าน ร้านเสริมสวย ร้านนวดทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.7 โดยใช้บริการที่คลินิก เช่นคลินิกฝังเข็มเป็นจำนวนที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.2

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน และ ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวัตถุประสงค์ที่ไปรับบริการการแพทย์ทางเลือก

วัตถุประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง	122	50.8
ตามกระแสนิยม	20	8.3
ตามคำแนะนำของผู้อื่นเช่นแพทย์ ญาติ หรือเพื่อน	61	25.4
เพื่อความงาม	46	19.2
ต้องการผ่อนคลาย รู้สึกสบาย	170	70.8
ต้องการทดลองว่าการแพทย์ทางเลือกเป็นอย่างไร	31	12.9
ต้องการบรรเทาอาการเจ็บป่วยจากโรคเรื้อรัง	55	22.9

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 240 คนที่รู้จักและเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 25 พบว่าวัตถุประสงค์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปใช้บริการการแพทย์ทางเลือกคือเพื่อต้องการความผ่อนคลาย รู้สึกสบาย เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.8 รองลงมาคือเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 50.8 ตามคำแนะนำของญาติ แพทย์ หรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.4 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวัตถุประสงค์การใช้บริการตามกระแส เป็นจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.3

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคาดหวังว่าจะใช้ บริการการแพทย์ทางเลือกในอนาคตหรือไม่

ความคาดหวังว่าจะใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้อย่างแน่นอน	116	48.3
อาจจะใช้	96	40.0
ไม่แน่ใจ	26	10.8
อาจจะไม่ใช้	0	0
ไม่ใช้แน่นอน	2	0.8
รวม	240	100

จากตารางที่ 26 พบว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่คาดว่าจะใช้บริการการแพทย์ทางเลือกอย่างแน่นอนในอนาคต มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมาคืออาจจะใช้ คิดเป็นร้อยละ 40.0 ไม่แน่ใจว่าจะใช้ ร้อยละ 10.8 และไม่ใช้แน่นอนเป็นจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการแนะนำให้ผู้อื่นไปใช้ บริการ

การแนะนำ	จำนวน	ร้อยละ
แนะนำอย่างแน่นอน	99	41.3
อาจจะแนะนำ	109	45.4
ไม่แน่ใจ	30	12.5
อาจจะไม่แนะนำ	1	0.4
ไม่แนะนำแน่นอน	1	0.4
รวม	240	100

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อาจจะแนะนำให้ผู้อื่นไปใช้บริการ เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ แนะนำอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 41.3 ไม่แน่ใจว่าจะแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 12.5 และอาจจะไม่แนะนำ รวมทั้งไม่แนะนำอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 0.4

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการใช้ บริการในการมารับบริการการแพทย์ทางเลือแต่ละครั้ง

ระยะเวลาที่ใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ชั่วโมง	144	60.0
ครึ่งวัน	23	9.6
หนึ่งวัน	4	1.7
ตาม โปรแกรมของสถานที่ให้บริการ	61	25.4
อื่นๆ ได้แก่ ตามสะดวก	8	3.3
รวม	240	100

จากตารางที่ 28 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ใช้บริการครั้งละ 1-3 ชั่วโมงเป็น จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ ใช้บริการตามโปรแกรมของสถานที่ที่ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 25.4 ใช้บริการครึ่งวัน ร้อยละ 9.6 และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการใช้บริการหนึ่ง วันเป็นจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการปฏิบัติตัวเมื่อมีปัญหา สุขภาพ

การปฏิบัติตัวเมื่อมีปัญหาสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พบแพทย์แผนปัจจุบัน	186	77.5
พบเภสัชกร	44	18.3
ซื้อยากินเอง	47	19.6
อื่นๆ ได้แก่ พบแพทย์ทางเลือก	12	5.0

หมายเหตุ ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 240 คนที่รู้จัก และเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 29 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะไปพบแพทย์แผนปัจจุบัน เมื่อมี ปัญหาสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 77.5 รองลงมาคือ ไปซื้อยากินเอง คิดเป็นร้อยละ 19.6 ไปพบเภสัช กร คิดเป็นร้อยละ 18.3 และไปพบแพทย์ทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 5

ส่วนที่ 5 ข้อมูลทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ (ตารางที่ 30 ถึง 36)

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลิตภัณฑ์และบริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านผลิตภัณฑ์	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆ สามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน	19 (21.6)	24 (27.3)	45 (51.1)	29 (19.1)	34 (22.4)	89 (58.6)
2. การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย	81 (92.0)	1 (1.1)	6 (6.8)	140 (92.1)	1 (0.7)	11 (7.2)
3. การแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆมีความปลอดภัยสูงเมื่อเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน	10 (11.4)	15 (17.0)	43 (48.9)	40 (26.3)	37 (24.3)	75 (49.3)
4. การแพทย์แผนปัจจุบันมีความยุ่งยากในการรับการรักษามากกว่าการบริการการแพทย์ทางเลือก	35 (39.8)	31 (35.2)	22 (25.0)	39 (25.7)	66 (43.4)	47 (30.9)
5. การบริการการแพทย์ทางเลือกมีมากมายหลากหลายรูปแบบ	70 (79.5)	6 (6.8)	12 (13.6)	132 (86.8)	6 (3.9)	14 (9.2)
6. บริการการแพทย์ทางเลือกบางชนิดก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อร่างกายได้	50 (56.8)	9 (10.2)	29 (33.0)	86 (56.6)	11 (7.2)	55 (36.2)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 30 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อการแพทย์ทางเลือกและบริการดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ต่างก็ไม่แน่ใจว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน

ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าการแพทย์ทางเลือกในแขนงต่างๆให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย

ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีความไม่แน่ใจในความปลอดภัยของการแพทย์ทางเลือกเมื่อเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า การบริการการแพทย์ทางเลือกมีมากมายหลากหลายรูปแบบ และการแพทย์ทางเลือกบางชนิดก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อร่างกายได้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมีความรู้ความเข้าใจว่าการแพทย์แผนปัจจุบันมีความยุ่งยากในการรับการรักษามากกว่าการบริการการแพทย์ทางเลือก ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงไม่เชื่อว่าการแพทย์แผนปัจจุบันจะมีความยุ่งยากในการรับการรักษามากกว่าการบริการการแพทย์ทางเลือก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อราคาการบริการการแพทย์ทางเลือกรักษาตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านราคา	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การบริการการแพทย์ทางเลือกรักษา ค่าบริการเหมาะสมเมื่อเทียบกับผลที่ ได้รับ	31 (35.2)	18 (20.5)	39 (44.3)	55 (36.2)	27 (17.8)	70 (46.1)
2. การแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่า การแพทย์แผนปัจจุบัน	30 (34.1)	16 (18.2)	42 (47.7)	41 (27.0)	27 (17.8)	84 (55.3)
3. การแพทย์ทางเลือกบางอย่างสามารถ เบิกค่ามารับบริการจากระบบประกัน สุขภาพได้	20 (22.7)	22 (25.0)	46 (52.3)	39 (25.7)	32 (21.1)	81 (53.3)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 31 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อราคาการบริการการแพทย์ทางเลือกรักษา

ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ต่างก็มีความไม่แน่ใจว่าอัตราค่าบริการมีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ การค่าใช้จ่ายของการบริการการแพทย์ทางเลือกต่ำกว่าการแพทย์แผน

ปัจจุบัน และการแพทย์ทางเลือกบางอย่างสามารถเบิกค่ามารับบริการจากระบบประกันสุขภาพได้

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อช่องทางการให้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านช่องทางการให้บริการ	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ปัจจุบันมีการให้บริการการแพทย์ทางเลือกทั้งจากโรงพยาบาลของรัฐ หรือโรงพยาบาลเอกชน	63 (71.6)	4 (4.5)	21 (23.9)	106 (69.7)	6 (3.9)	40 (26.3)
2. มีการให้บริการการแพทย์ทางเลือกจากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป	64 (72.7)	6 (6.8)	18 (20.5)	108 (71.1)	3 (2.0)	41 (27.0)
3. สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้โดยสะดวก	59 (67.0)	5 (5.7)	24 (27.3)	94 (61.8)	16 (10.5)	42 (27.6)
4. การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการนวด	65 (73.9)	7 (8.0)	16 (18.2)	133 (87.5)	4 (2.6)	15 (9.9)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 32 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อช่องทางการให้บริการการแพทย์ทางเลือกดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า ปัจจุบันมีการให้บริการการแพทย์ทางเลือกทั้งจากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลเอกชน

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า สามารถรับบริการได้ที่สถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้สะดวก

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า การ แพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการนวด

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการส่งเสริมการตลาดให้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศของผู้กรอกแบบสอบถาม

ด้านการส่งเสริมการตลาด	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ	35 (39.8)	30 (34.1)	23 (26.1)	64 (42.1)	35 (23.0)	53 (34.9)
2. มีการให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ	39 (44.3)	24 (27.3)	25 (28.4)	73 (48.0)	35 (23.0)	44 (28.9)
3. สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักมีส่วนลดในการมารับบริการสำหรับสมาชิก	41 (46.6)	11 (12.5)	36 (40.9)	61 (40.1)	24 (15.8)	67 (44.1)
4. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม	66 (75.0)	8 (9.1)	14 (15.9)	104 (68.4)	4 (2.6)	44 (28.9)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 33 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ดังนี้

เพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าบริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ มีการให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ และบริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมักมีส่วนลดในการมารับบริการสำหรับสมาชิก ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีส่วนลดในการมารับบริการสำหรับสมาชิก

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบุคลากรให้บริการทางการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านบุคลากร	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบอนุญาตหรือใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ	42 (47.7)	16 (18.2)	30 (34.1)	65 (42.8)	19 (12.5)	68 (44.7)
2. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง	48 (54.5)	16 (18.2)	24 (27.3)	84 (55.3)	10 (6.6)	58 (38.2)
3. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้	41 (46.6)	17 (19.3)	30 (34.1)	60 (39.5)	16 (10.5)	76 (50.0)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 34 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้เข้าใจต่อปัจจัยด้านบุคลากร ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบอนุญาตหรือใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ แต่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบอนุญาตหรือใบรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้ แต่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถให้คำแนะนำตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องทางวิชาการได้

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการนำเสนอลักษณะทางกายภาพของการให้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. สถานที่ให้บริการแพทย์ทางเลือก ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ ทันสมัย	23 (26.1)	30 (34.1)	35 (39.8)	61 (40.1)	23 (15.1)	68 (44.7)
2. สถานที่ให้บริการแพทย์ทางเลือก ส่วนใหญ่มีบรรยากาศดี สะอาด ตกแต่งเรียบร้อยสวยงาม	53 (60.2)	17 (19.3)	18 (20.5)	111 (73.0)	12 (7.9)	29 (19.1)
3. สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึก สงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ	69 (78.4)	8 (9.1)	11 (12.5)	119 (78.3)	8 (5.3)	25 (16.4)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 35 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้เข้าใจต่อปัจจัยด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าสถานที่ให้บริการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ ทันสมัย

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจตรงกันว่าสถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกส่วนใหญ่มีบรรยากาศดี สะอาด ตกแต่งเรียบร้อยสวยงาม และสถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกระบวนการของการให้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านกระบวนการ	เพศชาย			เพศหญิง		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีขั้นตอนกระบวนการที่ซับซ้อน	25 (28.4)	39 (44.3)	24 (27.3)	21 (13.8)	68 (44.7)	63 (41.4)
2. การบริการการแพทย์ทางเลือกมีการให้ความรู้ก่อนและหลังรับบริการ	42 (47.7)	14 (15.9)	32 (36.4)	71 (46.7)	20 (13.2)	61 (40.1)
3. การบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง	39 (44.3)	22 (25.0)	27 (30.7)	49 (32.2)	39 (25.7)	64 (42.1)
4. การแพทย์ทางเลือกมีการให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย	45 (51.1)	17 (19.3)	26 (29.5)	69 (45.4)	19 (12.5)	64 (42.1)
5. บริการการแพทย์ทางเลือกบางอย่างต้องมารับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง และต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน	55 (62.5)	8 (9.1)	25 (28.4)	105 (69.1)	7 (4.6)	40 (26.3)

หมายเหตุ จำนวนเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

จากตารางที่ 36 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้เข้าใจต่อปัจจัยด้านกระบวนการ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่าการให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีขั้นตอนกระบวนการที่ซับซ้อน

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าการบริการการแพทย์ทางเลือกมีการให้ความรู้ก่อนและหลังรับบริการ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าการแพทย์ทางเลือกมีการให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย และบริการการแพทย์ทางเลือกบางอย่างต้องมารับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้งและต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลาในการรอคอยแต่ละครั้ง แต่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงไม่แน่ใจว่าการบริการการแพทย์ทางเลือกต้องใช้เวลาในการรอคอยแต่ละครั้ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลิตภัณฑ์และการบริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศ

ผลิตภัณฑ์และการบริการการแพทย์ทางเลือก	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ยรวม
	ค่าเฉลี่ยแปลผล	ค่าเฉลี่ยแปลผล	
1. ความพอใจในความปลอดภัยเมื่อใช้บริการการแพทย์ทางเลือกที่มีมากกว่าการรักษาด้วยยาแผนปัจจุบัน	3.64 พอใจ	3.38 เฉยๆ	3.45 เฉยๆ
2. ความพึงพอใจในผลที่ได้รับจากการบริการ	3.76 พอใจ	3.72 พอใจ	3.74 พอใจ
3. ความพอใจในการบริการที่ไม่มีความยุ่งยากในการรักษาเทียบกับการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน	3.77 พอใจ	3.60 พอใจ	3.66 พอใจ
4. ความพอใจที่การบริการการแพทย์ทางเลือกมีมากมายหลากหลายรูปแบบ	3.72 พอใจ	3.78 พอใจ	3.75 พอใจ
5. ความพอใจที่การแพทย์ทางเลือกสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน	3.52 พอใจ	3.45 เฉยๆ	3.48 เฉยๆ
6. ความพอใจที่การแพทย์ทางเลือกให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย	4.13 พอใจ	4.13 พอใจ	4.13 พอใจ

จากตารางที่ 37 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อผลิตภัณฑ์การแพทย์ทางเลือกและบริการสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การแพทย์ทางเลือกให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย การบริการที่ไม่มีความยุ่งยากในการรักษาเทียบกับการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน ผลที่ได้รับจากการบริการการบริการมีมากมายหลากหลายรูปแบบ ความปลอดภัยที่มีมากกว่าการรักษาด้วยยาแผนปัจจุบัน และการแพทย์ทางเลือกสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การแพทย์ทางเลือกให้คุณค่าในด้านจิตใจควบคู่กับการรักษาทางร่างกาย การบริการมีมากมายหลากหลายรูปแบบ ผลที่ได้รับจากการบริการ การบริการที่ไม่มีความยุ่งยากในการรักษา

เทียบกับการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน แต่มีความพอใจอยู่ในระดับเฉยๆที่การแพทย์ทางเลือกสามารถบำบัดรักษาโรคได้ดีกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน และความปลอดภัยเมื่อใช้บริการการแพทย์ทางเลือกที่มีมากกว่าการรักษาด้วยยาแผนปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 38 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อราคาการบริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศ

ราคาการบริการการแพทย์ทางเลือก	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ยรวม
	ค่าเฉลี่ยแปลผล	ค่าเฉลี่ยแปลผล	
1. ความพอใจราคาการให้บริการเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ	3.64 พอใจ	3.45 เฉยๆ	3.52 พอใจ
2. การแพทย์ทางเลือกเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน	3.64 พอใจ	3.51 พอใจ	3.56 พอใจ
3. ความพอใจในระดับราคาที่จ่ายไป	3.75 พอใจ	3.53 พอใจ	3.61 พอใจ
4. ความพอใจที่มีอัตราค่าบริการหลากหลาย สามารถเลือกจ่ายได้	3.75 พอใจ	3.73 พอใจ	3.74 พอใจ

จากตารางที่ 38 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อราคาการบริการการแพทย์ทางเลือกสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่มีอัตราค่าบริการหลากหลาย สามารถเลือกจ่ายได้ ระดับราคาที่จ่ายไป การเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน และความพอใจราคาการให้บริการเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่มีอัตราค่าบริการหลากหลาย สามารถเลือกจ่ายได้ ระดับราคาที่จ่ายไป การเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน แต่มีความพอใจในระดับเฉยๆเมื่อเปรียบเทียบกับผลที่ได้รับ

ตารางที่ 39 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อช่องทางการให้บริการทางการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศ

ช่องทางการให้บริการ	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ย
	ค่าเฉลี่ย แปลผล	ค่าเฉลี่ย แปลผล	รวม
1. ความพอใจที่สถานที่ให้บริการตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้ อย่างสะดวก	3.93 พอใจ	3.93 พอใจ	3.93 พอใจ
2. สามารถรับบริการทางการแพทย์ทางเลือกได้ทั้งจากโรงพยาบาลของรัฐ หรือโรงพยาบาลเอกชน	3.95 พอใจ	3.92 พอใจ	3.93 พอใจ
3. การรับบริการทางการแพทย์ทางเลือกได้จากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป	3.90 พอใจ	3.91 พอใจ	3.90 พอใจ
4. การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่น การนวด	4.00 พอใจ	4.05 พอใจ	4.03 พอใจ

จากตารางที่ 39 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อช่องทางการให้บริการทางการแพทย์ทางเลือกสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการนวด สามารถรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้ทั้งจากโรงพยาบาล ของรัฐ หรือโรงพยาบาลเอกชน สถานที่ให้บริการตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้ อย่างสะดวก และสามารถรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้จากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การแพทย์ทางเลือกบางอย่างมีการให้บริการถึงที่พักอาศัย เช่นการนวด สถานที่ให้บริการตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถเดินทางไปมาได้ อย่างสะดวก สามารถรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้ทั้งจากโรงพยาบาล ของรัฐ หรือโรงพยาบาลเอกชน และรับบริการการแพทย์ทางเลือกได้จากสถานออกกำลังกาย (Fitness) สถานปฏิบัติธรรม หรือสถานที่ให้บริการอื่นๆทั่วไป

ตารางที่ 40 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการส่งเสริมการตลาดของการบริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศ

การส่งเสริมการตลาด	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ยรวม
	ค่าเฉลี่ยแปลผล	ค่าเฉลี่ยแปลผล	
1. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ	3.47 เฉยๆ	3.51 พอใจ	3.50 พอใจ
2. การให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ	3.50 พอใจ	3.53 พอใจ	3.52 พอใจ
3. การมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก	3.59 พอใจ	3.72 พอใจ	3.66 พอใจ
4. การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ	3.53 พอใจ	3.70 พอใจ	3.64 พอใจ
5. บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม	3.77 พอใจ	3.78 พอใจ	3.78 พอใจ

จากตารางที่ 40 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการส่งเสริมการตลาดการบริการการแพทย์ทางเลือกสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม การมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ การให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ แต่มีความพึงพอใจในระดับเฉยๆที่การบริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ บริการการแพทย์ทางเลือกมีการจัดตั้งสมาชิก ชมรม การมีส่วนร่วมในการมารับบริการสำหรับสมาชิก การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ การบริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ การให้ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์แพทย์ทางเลือกอย่างสม่ำเสมอ เช่น แผ่นพับ และการบริการการแพทย์ทางเลือกมีการโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 41 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบุคลากรการให้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศ

บุคลากร	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ย รวม
	ค่าเฉลี่ย แปลผล	ค่าเฉลี่ย แปลผล	
1. ผู้ให้บริการเป็นผู้มีใบอนุญาต	4.20 พอใจ	4.35 พอใจ	4.30 พอใจ
2. ผู้ให้บริการผ่านการอบรมจากสถาบันที่ให้การรับรอง	4.23 พอใจ	4.34 พอใจ	4.30 พอใจ
3. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความน่าเชื่อถือ สามารถ ตอบคำถาม ให้คำแนะนำได้	4.26 พอใจ	4.30 พอใจ	4.28 พอใจ
4. ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญ เฉพาะ ทาง	4.26 พอใจ	4.32 พอใจ	4.30 พอใจ
5. ความพอใจที่ได้รับบริการที่ดี เอาใจใส่ สม่่าเสมอ สุภาพ	4.33 พอใจ	4.40 พอใจ	4.38 พอใจ

จากตารางที่ 41 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อบุคลากรการให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่ได้รับบริการที่ดี เอาใจใส่ สม่่าเสมอ สุภาพ ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความน่าเชื่อถือ สามารถตอบคำถาม ให้คำแนะนำได้ ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ผู้ให้บริการผ่านการอบรมจากสถาบันที่ให้การรับรอง และผู้ให้บริการเป็นผู้มีใบอนุญาต

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่ได้รับบริการที่ดี เอาใจใส่ สม่่าเสมอ สุภาพ ผู้ให้บริการเป็นผู้มีใบอนุญาต ผู้ให้บริการผ่านการอบรมจากสถาบันที่ให้การรับรอง ผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และผู้ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความน่าเชื่อถือ สามารถตอบคำถาม ให้คำแนะนำได้

ตารางที่ 42 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการนำเสนอ ลักษณะทางกายภาพของการให้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามเพศ

การนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ย
	ค่าเฉลี่ย แปลผล	ค่าเฉลี่ย แปลผล	รวม
1. สถานที่ให้บริการการแพทย์ทางเลือกมีความทันสมัย	3.92 พอใจ	4.18 พอใจ	4.09 พอใจ
2. สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ	4.06 พอใจ	4.24 พอใจ	4.17 พอใจ
3. สถานที่ให้บริการมีที่จอดรถ สะดวก กว้างขวาง	3.88 พอใจ	4.14 พอใจ	4.04 พอใจ

จากตารางที่ 42 พบว่าความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการนำเสนอลักษณะทางกายภาพของการให้บริการการแพทย์ทางเลือกสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ สถานที่ให้บริการมีความทันสมัย และสถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความพอใจที่สถานที่ให้บริการทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ผ่อนคลายเมื่อมารับบริการ สถานที่ให้บริการมีความทันสมัย และสถานที่ให้บริการมีที่จอดรถ สะดวก กว้างขวาง

ตารางที่ 43 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกระบวนการของการให้บริการการแพทย์ทางเลือกรักษาตามเพศ

กระบวนการ	เพศ		
	ชาย	หญิง	ค่าเฉลี่ยรวม
	ค่าเฉลี่ยแปลผล	ค่าเฉลี่ยแปลผล	
1. ผู้ให้บริการมีจำนวนพอเพียง	3.97 พอใจ	4.11 พอใจ	4.06 พอใจ
2. ความพอใจที่ไม่ต้องใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง	3.83 พอใจ	4.03 พอใจ	3.96 พอใจ
3. การบริการการแพทย์ทางเลือกรู้ก่อนและหลังรับบริการ	3.83 พอใจ	3.95 พอใจ	3.91 พอใจ
4. การให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย	3.94 พอใจ	4.02 พอใจ	3.99 พอใจ
5. การให้บริการมีขั้นตอนกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย	3.84 พอใจ	4.01 พอใจ	3.95 พอใจ
6. ความพอใจที่การบริการการแพทย์ทางเลือกรู้ก่อนและหลังรับบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง และต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน	3.61 พอใจ	3.68 พอใจ	3.65 พอใจ

จากตารางที่ 43 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อกระบวนการการให้บริการการแพทย์ทางเลือกรับบริการได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การที่ผู้ให้บริการมีจำนวนพอเพียง การให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย การให้บริการมีขั้นตอนกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย การบริการการแพทย์ทางเลือกรู้ก่อนและหลังรับบริการ ความพอใจที่ไม่ต้องใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง และความพอใจที่บริการบางอย่างต้องมารับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้งและต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มีความพึงพอใจในระดับพอใจ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การที่ผู้ให้บริการมีจำนวนพอเพียง การที่ไม่ต้องใช้เวลารอคอยในการมารับบริการแต่ละครั้ง การให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ผู้มารับบริการแต่ละราย การบริการมีขั้นตอนกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย การบริการมีการรู้ก่อนและหลังรับบริการ และความพอใจที่บริการบางอย่างต้องมารับการบริการอย่างต่อเนื่องหลายครั้งและต้องใช้บริการอื่นควบคู่กัน

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกจำแนกตามประเภทของบริการ

ประเภทของกลุ่มการให้บริการแพทย์ทางเลือก	บริการ	เพศ	
		ชาย	หญิง
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ศาสตร์ในกลุ่ม Traditional Medicine เช่น ฟังซีม โยคะ อดอาหารเพื่อล้างพิษ	อดอาหารเพื่อล้างพิษ	12 (13.6)	27 (17.8)
	ฟังซีม	20 (22.7)	24 (15.8)
	ไทเก๊ก	17 (19.3)	28 (18.4)
	โยคะ	32 (36.3)	64 (42.1)
	นวด กดจุด	69 (78.4)	115 (75.7)
ศาสตร์ในกลุ่ม Bio-electromagnetic	การใช้แม่เหล็กไฟฟ้า	9 (10.2)	21 (13.8)
ศาสตร์ในกลุ่ม Structural and Energetic Therapy	การนวดด้วยน้ำ	33 (37.5)	32 (21.1)
ศาสตร์ในกลุ่ม Diet and Nutrition	การล้างพิษ การสวนกาแฟ	10 (11.4)	15 (9.9)
	การรักษาโรคด้วยวิตามินปริมาณสูง	16 (18.2)	19 (12.5)
	มังสวิรัต	59 (67.0)	89 (58.6)
ศาสตร์ในกลุ่ม Body and Mind control	การบำบัดด้วยน้ำหอม ดนตรี	33 (37.5)	50 (32.9)
ศาสตร์ในกลุ่ม Bio-treatment	การใช้สมุนไพร	67 (76.1)	111 (73.0)

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวม 240 คน ที่รู้จักและเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 44 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย ส่วนใหญ่จะใช้บริการการแพทย์ทางเลือกในกลุ่มของ Traditional Medicine โดยการนัด กอดจุดเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาคือการใช้บริการในกลุ่มของ Bio-treatment โดยการใช้สมุนไพร ร้อยละ 76.1 การใช้บริการในกลุ่ม Diet and Nutrition คือการรับประทานอาหารมังสวิรัต ร้อยละ 67.0 โดยพบว่ามีการใช้บริการในกลุ่ม Diet and Nutrition ประเภทการบำบัดโดยการล้างพิษ สวนกาแฟ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.4

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง ส่วนใหญ่จะใช้บริการการแพทย์ทางเลือกในกลุ่มของ Traditional Medicine โดยการนัด กอดจุดเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.7 รองลงมาคือการใช้บริการในกลุ่มของ Bio-treatment โดยการใช้สมุนไพร ร้อยละ 73 การใช้บริการในกลุ่ม Diet and Nutrition คือการรับประทานอาหารมังสวิรัต ร้อยละ 58.6 โดยพบว่ามีการใช้บริการในกลุ่ม Diet and Nutrition ประเภทการบำบัดโดยการล้างพิษ สวนกาแฟ น้อยที่สุดเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 9.9

ตารางที่ 45 แสดงจำนวน และร้อยละของความถี่ในการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกแยกตามเพศ

ความถี่ในการใช้บริการ	เพศ	
	ชาย	หญิง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ทุกวัน	3 (3.4)	1 (0.7)
2. 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์	7 (8.0)	12 (7.9)
3. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	9 (10.2)	10 (6.6)
4. ใช้ 2-3 สัปดาห์ต่อครั้ง	6 (6.8)	13 (8.6)
5. ใช้เดือนละครั้ง	31 (35.2)	41 (27.0)
6. ใช้ 2-3 เดือนต่อครั้ง	14 (15.9)	29 (19.1)
7. ใช้ปีละครั้ง	11 (12.5)	24 (15.8)
8. อื่นๆ ได้แก่ใช้ตามสะดวก	7 (8.0)	22 (14.5)
รวม	88 (100)	152 (100)

จากตารางที่ 45 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่ใช้บริการเดือนละครั้งสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาคือ ใช้ 2-3 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 15.9 ใช้ปีละครั้ง ร้อยละ 12.5 และใช้ทุกวันมีความถี่น้อยที่สุด คือร้อยละ 3.4

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ใช้บริการเดือนละครั้งสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 27 รองลงมาคือ ใช้ 2-3 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 19.1 ใช้ปีละครั้ง ร้อยละ 15.8 และใช้ทุกวันมีความถี่น้อยที่สุด คือร้อยละ 0.7 เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานที่ในการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกแยกตามเพศ

สถานที่ในการใช้บริการการแพทย์ทางเลือก	เพศ	
	ชาย	หญิง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
โรงพยาบาลของรัฐ	38 (43.2)	46 (30.3)
โรงพยาบาลเอกชน	18 (32.7)	24 (15.8)
คลินิก เช่น คลินิกฝังเข็ม	15 (17.0)	19 (12.5)
สถานที่ให้บริการที่มีผู้มีใบประกอบโรคศิลป์แนะนำ	48 (54.5)	88 (57.9)
อื่นๆ ได้แก่ ร้านนวดแผนโบราณ สปา สวนสาธารณะ สถานออกกำลังกาย บ้าน ร้านเสริมสวย	24 (27.3)	40 (26.3)

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวม 240 คนที่รู้จักและเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 46 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่ไปใช้บริการในสถานที่ที่ผู้มิใบประกอบโรคศิลป์แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือ ตามโรงพยาบาลของรัฐ ร้อยละ 43.2 โรงพยาบาลเอกชน ร้อยละ 32.7 และใช้บริการที่คลินิก เช่นคลินิกฝังเข็ม มีจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 17.0

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ไปใช้บริการที่ผู้มิใบประกอบโรคศิลป์แนะนำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.9 รองลงมาคือ ตามโรงพยาบาลของรัฐ ร้อยละ 30.3 สถานที่อื่นๆ ได้แก่ ร้านนวดแผนโบราณ สปา สวนสาธารณะ สถานออกกำลังกาย บ้าน ร้านเสริมสวย คิดเป็นร้อยละ 26.3 และคลินิกเช่นคลินิกฝังเข็ม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกแยกตามเพศ

วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ	เพศ	
	ชาย	หญิง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง	49 (55.7)	73 (48.0)
2. ตามกระแสนิยม	5 (5.7)	15 (9.9)
3. ตามคำแนะนำของผู้อื่นเช่นแพทย์ ญาติ หรือเพื่อน	26 (29.5)	35 (23.2)
4. เพื่อความงาม	12 (13.6)	34 (22.4)
5. ต้องการผ่อนคลาย รู้สึกสบาย	63 (71.6)	107 (70.4)
6. ต้องการทดลองว่าการแพทย์ทางเลือกเป็นอย่างไร	14 (15.9)	17 (11.2)
7. ต้องการบรรเทาอาการเจ็บป่วยจากโรคเรื้อรัง	21 (23.9)	34 (22.4)

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย 88 คน เพศหญิง 152 คน รวม 240 คนที่รู้จักและเคยใช้บริการการแพทย์ทางเลือก

จากตารางที่ 47 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่มาใช้บริการการแพทย์ทางเลือกเพราะต้องการการผ่อนคลาย คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาคือ เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 55.7 ใช้เพราะมีแพทย์ ญาติ หรือเพื่อนแนะนำ ร้อยละ 29.5 และน้อยที่สุดคือตามกระแสนิยมร้อยละ 5.7

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ไปใช้บริการการแพทย์ทางเลือกเพราะต้องการผ่อนคลายเช่นเดียวกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมาคือต้องการให้มีสุขภาพแข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 48.0 ใช้เพราะมีแพทย์ ญาติ หรือเพื่อนแนะนำ ร้อยละ 23.2 และน้อยที่สุดคือตามกระแสนิยม ร้อยละ 9.9

ตารางที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของความคาดหวังว่าจะใช้บริการในอนาคตในการใช้บริการการแพทย์ทางเลือกแยกตามเพศ

ความคาดหวังว่าจะใช้บริการในอนาคต	เพศ	
	ชาย	หญิง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ใช้อย่างแน่นอน	46 (52.3)	70 (46.1)
2. อาจจะใช่	32 (36.4)	64 (42.1)
3. ไม่แน่ใจ	9 (10.2)	17 (11.2)
4. อาจจะไม่ใช่	0	0
5. ไม่ใช่แน่นอน	1 (1.1)	1 (0.7)
รวม	88 (100)	152 (100)

จากตารางที่ 48 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่จะไปใช้บริการการแพทย์ทางเลือกอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 52.3 อาจจะใช่ ร้อยละ 36.4 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 10.2 และไม่ใช่แน่นอน ร้อยละ 1.1

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง ส่วนใหญ่จะไปใช้บริการการแพทย์ทางเลือกอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 46.1 อาจจะใช่ ร้อยละ 42.1 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 11.2 และไม่ใช่แน่นอน ร้อยละ 0.7

ตารางที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของการแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการการแพทย์ทางเลือกร
แยกตามเพศ

การแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการ	เพศ	
	ชาย	หญิง
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
แนะนำอย่างแน่นอน	43 (48.9)	56 (36.8)
อาจจะแนะนำ	35 (39.8)	74 (48.7)
ไม่แน่ใจ	9 (10.2)	21 (13.8)
อาจจะไม่แนะนำ	0 0	1 (0.7)
ไม่แนะนำแน่นอน	1 (1.1)	0 0
รวม	88 (100)	152 (100)

จากตารางที่ 49 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่จะแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการการแพทย์ทางเลือกรอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาคืออาจจะแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 39.8 ไม่แนะนำ ร้อยละ 10.2 และไม่แนะนำอย่างแน่นอน ร้อยละ 1.1

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่อาจจะแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาคือจะแนะนำอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ไม่แน่ใจว่าจะแนะนำร้อยละ 13.8 และอาจจะไม่แนะนำ ร้อยละ 0.7

ตารางที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้เวลาเมื่อมารับบริการการแพทย์ทางเลือกแยกตามเพศ

การใช้เวลาเมื่อมารับบริการ	เพศ	
	ชาย	หญิง
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
1. 1-3 ชั่วโมง	54 (61.4)	90 (59.2)
2. ครึ่งวัน	9 (10.2)	14 (9.2)
3. หนึ่งวัน	3 (3.4)	1 (0.7)
4. ตามโปรแกรมของสถานที่ให้บริการ	20 (22.7)	41 (27.0)
5. อื่นๆ ได้แก่ตามสะดวก	2 (2.3)	6 (3.9)
รวม	88 (100)	152 (100)

จากตารางที่ 50 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 1-3 ชั่วโมงในการมารับบริการการแพทย์ทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาคือ ตามโปรแกรมของสถานที่ให้บริการคิดเป็นร้อยละ 22.7 ครึ่งวัน ร้อยละ 10.2 และน้อยที่สุดคือตามสะดวก ร้อยละ 2.3

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 1-3 ชั่วโมง ร้อยละ 59.2 รองลงมาตามโปรแกรมของสถานที่ให้บริการ ร้อยละ 27.0 ครึ่งวัน ร้อยละ 9.2 น้อยที่สุดคือหนึ่งวัน ร้อยละ 0.7

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นอื่นๆของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการแพทย์ทางเลือก
 ตารางที่ 51 แสดงความคิดเห็นอื่นๆของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการแพทย์ทางเลือก

ความคิดเห็น	จำนวน
เป็นทางเลือกที่มีความเหมาะสม คุ่มค่าต่อการสร้างเสริมสุขภาพในระยะยาว แม้ว่าจะหาผู้รู้ในสาขาต่างๆได้ไม่มากนักในเชียงใหม่	1
เป็นการรักษาที่ไม่ได้เจาะจงกับโรคใดโรคหนึ่ง ทำให้รู้สึกผ่อนคลายจากการทำงานและไม่ต้องมีอุปกรณ์มากมาย สามารถใช้บริการได้ทุกเวลาถ้าพร้อม	1
ใช้เวลาารอนานในการไปรับบริการ ควรมีการเขียนใบนัดให้เรียบร้อยว่าจะไปใช้บริการได้วันไหน	1
ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้มากกว่านี้	1
เป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าจะลองถ้าการรักษาด้วยวิธีอื่นไม่ได้ผล	1
ไม่มั่นใจในการรักษาว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจจริงหรือไม่	1
ถ้ามีการบริการควบคู่กับแพทย์แผนปัจจุบันและแนะนำให้ผู้ใช้บริการด้วยความจริงใจ การรักษาด้วยแพทย์ระบบใดก็พอใจ	1
เป็นธุรกิจที่หลอกเอาเงินจากคนที่ไม่มีเงินมากกว่าสมอง	1
หากเป็นโรคที่รุนแรงเฉียบพลันจะพบแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่า	1
ควรมีกฎหมายออกมารองรับให้ชัดเจน	1

จากตารางที่ 51 พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นแง่บวกต่อการแพทย์ทางเลือกและการบริการ ได้แก่ การแพทย์ทางเลือกเป็นทางเลือกที่มีความเหมาะสม คุ่มค่าต่อการสร้างเสริมสุขภาพในระยะยาว แม้ว่าจะหาผู้รู้ในสาขาต่างๆได้ไม่มากนักในเชียงใหม่ เป็นการรักษาที่ไม่ได้เจาะจงกับโรคใดโรคหนึ่ง ทำให้รู้สึกผ่อนคลายจากการทำงานและไม่ต้องมีอุปกรณ์มากมาย สามารถใช้บริการได้ทุกเวลาถ้าพร้อม ถ้ามีการบริการควบคู่กับแพทย์แผนปัจจุบันและแนะนำให้ผู้ใช้บริการด้วยความจริงใจ การรักษาด้วยแพทย์ระบบใดก็พอใจ และเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าจะลองถ้าการรักษาด้วยวิธีอื่นไม่ได้ผล

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นแง่ลบต่อการแพทย์ทางเลือกและการบริการ ได้แก่ การบริการใช้เวลาารอนานในการไปรับบริการ ควรมีการเขียนใบนัดให้เรียบร้อยว่าจะไปใช้บริการได้วันไหน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้มากกว่านี้ ความไม่มั่นใจในการรักษาว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจจริงหรือไม่ เป็นธุรกิจที่หลอกเอาเงินจากคนที่ไม่มีเงินมากกว่าสมอง หากเป็นโรคที่รุนแรงเฉียบพลันจะพบแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่า และการแพทย์ทางเลือกควรมีกฎหมายออกมารองรับให้ชัดเจน